

**Yashil suvo'tlar bo'limi umumiy ta'rifi, hujayrasining tuzilishi va ko'payish
usullari**

Usmonova Farangiz Kozimjon qizi

**Andijon davlat Pedagogika Instituti, Tabiiy fanlar fakulteti, Biologiya
yo'nalishi 2-bosqich talabasi**

Annotatsiya: Yashil suv o'tlari (Chlorophyta) - suvda yashovchi va xlorofill pigmentlari tufayli fotosintez orqali ozuqa moddalarini ishlab chiqaruvchi oddiy tuzilishga ega organizmlar guruhidir. Ular vegetativ, jinsiy va jinsiy bo'lmagan usullarda ko'payadi. Ekologik ahamiyati katta bo'lib, suv muhitida kislorod ishlab chiqarish va oziq zanjirida muhim rol o'ynaydi.

Abstract: Green algae (Chlorophyta) are a group of simple-structured organisms living in aquatic environments, producing nutrients through photosynthesis due to chlorophyll pigments. They reproduce by vegetative, sexual, and asexual means. Their ecological importance is significant as they produce oxygen in water environments and play a vital role in the food chain.

Аннотация: Зелёные водоросли (Chlorophyta) – это группа организмов, живущих в воде и производящих питательные вещества посредством фотосинтеза благодаря пигментам хлорофилла. Они размножаются вегетативным, половым и бесполом путями. Имеют важное экологическое значение, производят кислород в водной среде и играют значительную роль в пищевой цепи.

Kalit so'zlar: Yashil suv o'tlari, Fotosintez, Xloroplast, Hujayra tuzilishi, Vegetativ ko'payish, Jinsiy ko'payish, Jinsiy bo'lmagan ko'payish, Ekologik ahamiyat, Oziq zanjiri Kislorod ishlab chiqarish

Key words: Green algae, Photosynthesis, Chloroplast, Cell structure, Vegetative reproduction, Sexual reproduction, Asexual reproduction, Ecological importance, Food chain, Oxygen production

Ключевые слова: Зелёные водоросли, Фотосинтез, Хлоропласт, Строение клетки, Вегетативное размножение, Половое размножение, Бесполое размножение, Экологическое значение, Пищевая цепь, Производство кислорода.

Yashil suv o‘tlari (Chlorophyta) – fotosintez orqali ozuqa moddalari ishlab chiqaruvchi oddiy tuzilishga ega organizmlar guruhi. Ular asosan suvli muhitda yashaydi va xlorofill pigmentlari orqali yashil rangga ega. Ushbu suv o‘tlari chuchuk va sho‘r suvlarda, nam joylarda yoki ba’zi hollarda quruqlikda ham uchraydi. Ba’zilari simbiotik munosabatlarda bo‘lib, ko‘p hujayrali o‘simliklar va hayvonlar bilan birgalikda yashaydi. Hujayra tuzilishi: Yashil suv o‘tlari hujayralari selluloza asosidagi qattiq devor bilan o‘ralgan. Xloroplastlar xlorofill “a” va “b” pigmentlariga ega bo‘lib, fotosintez jarayonini amalga oshiradi. Hujayra markazida yadro, va vakuolalar joylashgan. Xloroplastlar tuzilishi qisman o‘simlik xloroplastlariga o‘xshash bo‘lib, hujayra ichidagi xromatoforlar orqali nur energiyasini to‘plash va oziqa ishlab chiqarishda muhim rol o‘ynaydi. Ko‘payish usullari: Yashil suv o‘tlari ko‘payish usullari xilma-xil: 1. Vegetativ ko‘payish – bo‘linish yoki hujayralarning bo‘laklanishi orqali sodir bo‘ladi, yangi individlar hosil bo‘ladi. 2. Jinsiy ko‘payish – gametalar birikishi orqali zigo‘t hosil qilinadi. Bu ko‘payish usuli suv o‘tlari turlarining genetik xilma-xilligini oshiradi. 3. Jinsiy bo‘lmagan ko‘payish – sporalar orqali amalga oshiriladi. Sporalar jinsiy hujayralar qo‘shilmasdan yangi organizm hosil qilish imkoniga ega bo‘lgan hujayralardir. Ekologik ahamiyati: Yashil suv o‘tlari global kislorod ishlab chiqarish, uglerodni o‘zlashtirish, hamda suv muhitida oziq zanjirining asosiy qismini tashkil etadi. Suv o‘tlari ko‘plab suv hayvonlari va organizmlar uchun oziq manbai bo‘lib xizmat qiladi, shuningdek, ko‘l va dengiz tizimlari ekologiyasida ham muhim ahamiyatga ega.

Xulosa:

Yashil suv o‘tlari o‘ziga xos hujayra tuzilishi, xilma-xil ko‘payish usullari va muhim ekologik vazifalari bilan ajralib turadi. Ularning ko‘payish usullari va moslashuvchanligi turli muhit sharoitlariga oson moslashish imkonini beradi va suv tizimlaridagi ekologik barqarorlikda asosiy rol o‘ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. SH. TOJIBOYEV, N. QARSHIBOYEVA „MIKALOGIYA, ALGOLOGIYA”,
Jizzax „SANGZOR” nashriyoti 2014

2. Л. Л. ВЕЛИКАНОВ “ТУБАН УСИМЛИКЛАР” Toshkent 1995

**Research Science and
Innovation House**